

and one cow served as a control. The semen was being taken by means of an artificial vagina. Xylamites joiners type and a popular one were being given intramuscularly every other day for 45 days. The preparations brought about a drop of sexual potency, shortening the semen survival time at 46.5°C, a decrease of semen mobility, an increase of the

percentage of dead spermatozoons, a fall of total protein in the semen plasma, an increase of acid phosphatase activity and a decrease of the level of fructose in the semen. No increase in the percentage of spermatozoons with morphological lesions were observed.

JANUSZ BABIŃSKI
Kadyny

Przypadki występowania ronień u klaczy uodpornionych szczepionką „Resequin F”

W sezonie 1985 r. w Stadninie Koni Kadyny były 62 klacze żrebne. Wszystkie zostały uodpornione dwukrotnie szczepionką firmy Hoechst o nazwie „Resequin F”. Według ulotki firmowej szczepionka ta, oprócz odporności przeciw schorzeniom górnych dróg oddechowych miała, przy zachowaniu odpowiednich warunków, chronić przed wirusowym ronieniem klaczy.

Warunki te zostały spełnione, a mimo to 12 (19%) klaczy poroniło. Ronienia wystąpiły w różnym okresie ciąży. Po 5,5 mies. poroniła 1 (1,6%) klacz, po 7—7,5 mies. 2 (3,2%), po 8—8,5 mies. — 4 (6,4%), po 9 mies. — 4 (6,4%) i po 10 mies. — 1 (1,6%). W grupie tej w 4 przypadkach stwierdzono ciężą bliźniaczą.

Sekcyjnie u części poronionych płodów stwierdzono: żółtaczkę, galaretowate nacieczenie tkanki podskórnej, płyn przesiękowy w jamach ciała, krwawe wybroczyny pod opłucną płucną, nasierdziem i torebką śledziony, przekrwienie płuc oraz ogniska martwicowe w wątrobie.

W celu rozpoznania przyczyny ronień przesłano do badań histopatologicznych i wirusologicznych 5 poronionych płodów pojedynczo do Katedr Mikrobiologii i Patologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW w Warszawie. Jednocześnie wysłano do badania serologicznego próby krwi od klaczy, które poroniły.

Badanie histopatologiczne wykazało w wątrobach płodów od dwóch klaczy ogniska martwicowe oraz charakterystyczne wewnątrzjądrowe ciała wtretowe. W śledzionach stwierdzono zmiany kariokinetyczne w limfocytach miazgi białej, w jądrach pojedynczych komórek siateczki ciała wtretowe charakterystyczne dla *rhinopneumonitis equorum*. W jądrach komórek nabłonka pęcherzyków płucnych i oskrzelików stwierdzono również obecność ciałek wtretowych charakterystycznych dla *rhinopneumonitis equorum*.

Badanie mrożeniowych skrawków płuc, wątroby i śledziony w kierunku wirusowego ronienia klaczy z koniugatem Gamakon metodą Fat dało wynik dodatni u płodu od klaczy Pissa i wątpliwy u płodu od klaczy Parafia.

Badanie serologiczne surowicy krwi klaczy Haifa wykonane metodą immunodyfuzji w żelu agarowym z antygenem polskim dało wynik dodatni, a surowicy od klaczy Parafia ujemny.

W oparciu o te wyniki uznano, że czynnikiem wywołującym ronienie był wirus *rhinopneumonitis equorum*. W zaistniałej sytuacji postanowiono przeprowadzić szczepienia interwencyjne u pozostałych klaczy przy użyciu szczepionki firmy Hoechst „Prevaccinol” zawierającej żywy atenuowany wirus. Z uwagi na to, że dysponowano szczepionką, której termin ważności upłynął w sierpniu 1982 r., wysłano jedną ampulkę szczepionki do badania na aktywność wirusa do Zakładu Wirusologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW w Warszawie. W Zakładzie tym stwierdzono, że w szczepionce przeterminowanej aktywność wirusa była nie mniejsza, niż w tej samej szczepionce ważnej do kwietnia 1985 r.

Po otrzymaniu wyniku świadczącego o żywotności wirusa w przeterminowanej szczepionce uodporniono nią wszystkie klacze. Po szczepieniu interwencyjnym poroniły jeszcze dwie klacze: jedna następnego dnia oraz druga po 2 miesiącach po szczepieniu. Wyniki badań surowicy krwi obu klaczy oraz wycinków narządów wewnętrznych pochodzących od nich płodów w kierunku wirusowego ronienia klaczy były ujemne.

Opisane przypadki ronień oraz obserwacje z poprzednich lat, w których przy uodpornianiu klaczy szczepionkami „Prevaccinol” i „RPK Vaccina” notowano 1—2 przypadki ronień w stadzie nasuwają uzasadnione przypuszczenie, iż szczepionka Hoechst „Resequin” zawierająca wirus inaktywowany nie chroni przed ronieniem klaczy w środowisku, w którym wirus *rhinopneumonitis equorum* występuje enzootycznie. Z tego względu w takich stadninach należy stosować szczepionki zawierające żywy atenuowany wirus *rhinopneumonitis equorum*.

Adres autora. lek. wet. Janusz Babiński, Kadyny 8/3, 82-340 Tolkmicko